

Paulina BUSKO

*Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie,
Studenckie Koło Naukowe Turystyki Krajoznawczej i Zrównoważonej
e-mail: pb75629@stud.awf.edu.pl*

Piotr MAJDAK

 <https://orcid.org/0000-0003-0975-977X>

*Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
e-mail: p.majdak@awf.edu.pl*

PÓŁWYSEP HELSKI JAKO OŚRODEK SPORTÓW WODNYCH W ŚWIELE PREFERENCJI I OCZEKIWAŃ TURYSTÓW¹

1. Uwarunkowania rozwoju sportów wodnych na Półwyspie Helskim

Półwysep Helski odgrywa istotną rolę w polskim krajobrazie turystycznym, zwłaszcza w zakresie form aktywności związanych ze sportami wodnymi. Jego popularność wynika z różnorodnych czynników, które są pochodną unikatowych w skali kraju warunków geograficznych, klimatycznych i hydrograficznych (Majdak, 2012; Struck, 2018). W tym kontekście kluczowe znaczenie ma położenie Półwyspu Helskiego pomiędzy dwoma akwenami – Morzem Bałtyckim i Zatoką Pucką. Taki układ geograficzny tworzy doskonałe warunki do uprawiania różnorodnych sportów wodnych dla osób na różnym poziomie zaawansowania umiejętności. Woda w Zatoce Puckiej latem jest stosunkowo ciepła i cechuje ją niewielkie falowanie, co sprzyja osobom początkującym i szukającym łagodniejszych warunków. Z kolei wody Bałtyku, w których mogą występować silniejsze fale i prądy morskie, należy uznać za

¹ Praca naukowa finansowana ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na naukę w latach 2025/2026 w ramach działalności Uczelnianego Projektu Badawczego AWF Warszawa UPB nr 11 „Społeczne aspekty sportu i praktyk kultury fizycznej w kulturowej perspektywie tradycji, historii i współczesności”, zadanie nr 1 „Overtourism w europejskich przestrzeniach podróżowania: przyczyny – skutki – percepcja społeczna”.

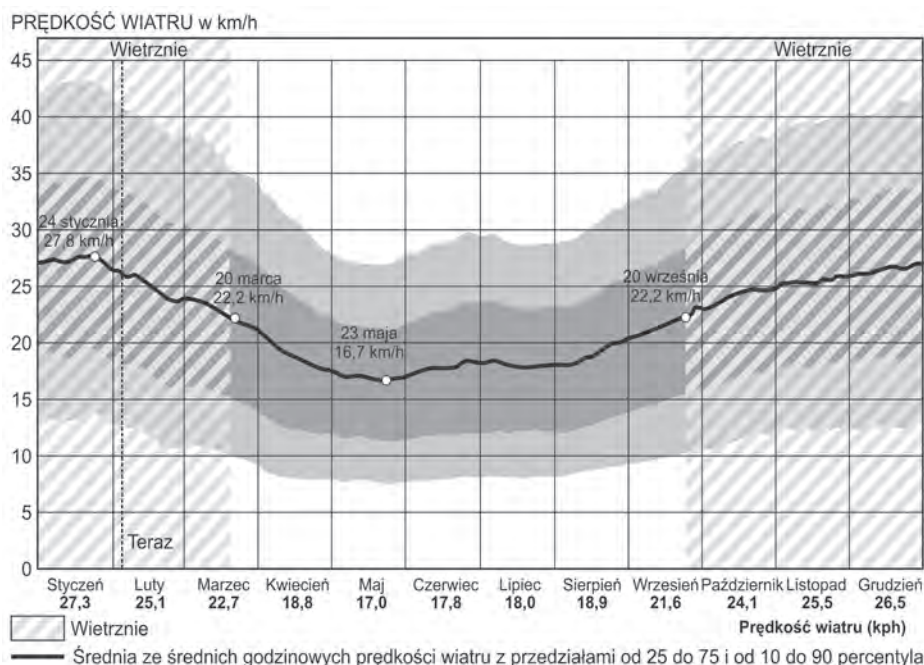
bardziej wymagające i odpowiednie dla turystów mających większe doświadczenie. Teren lądowy Półwyspu Helskiego charakteryzuje się płaskim ukształtowaniem terenu, pozbawionym wysokich wałów wydmych, co sprzyja łatwej dostępności do plaż i wód (Skonka, 1990). Rozciągnięcie linii brzegowej półwyspu umożliwia uprawianie rozmaitych form aktywności na wodzie, takich jak: windsurfing, kitesurfing, żeglarstwo, nurkowanie.

Wśród czynników sprzyjających uprawianiu sportów wodnych należy wymienić także warunki wietrzne. Na obszarze Zatoki Puckiej dominują wiatry zachodnie i południowe, co ma zasadnicze znaczenie dla windsurfingu czy kitesurfingu. Liczba dni wietrznych o wartościach powyżej 20 km/h wynosi tu 222, a amplituda wiatrów wykazuje, że najczęściej i najsilniej wieje zimą, a najrzadziej i najsłabiej w okresie letnim (Augustyna prognozuje. Zatoka Pucka i okolice, b.r.; Weather Spark, b.r.). Szczegółowe informacje dotyczące charakterystyki wiatrów dla Półwyspu Helskiego przedstawia tabela 1 oraz rysunek 1.

Tabela 1. Średnie wieloletnie dane warunków wietrznych dla Półwyspu Helskiego z lat 1996–2011

Miesiąc	Średnia siła wiatru (km/h)	Liczba dni z wiatrem		
		> 20 km/h	> 30 km/h	> 40 km/h
Styczeń	16,9	24	12	6
Luty	16,3	21	10	5
Marzec	14,5	22	11	6
Kwiecień	12,3	15	5	5
Maj	12,1	12	3	2
Czerwiec	12,8	11	3	3
Lipiec	12,6	10	2	2
Sierpień	12,9	11	3	3
Wrzesień	12,5	15	6	5
Październik	13,9	17	9	6
Listopad	15,7	22	10	5
Grudzień	16,9	24	11	6
Średnia wieloletnia	14,2	222 rocznie	91 rocznie	42 rocznie

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Augustyna prognozuje. Zatoka Pucka i okolice (b.r.).

Rysunek 1. Średnia prędkość wiatru na Półwyspie Helskim
 Źródło: na podstawie Weather Spark (b.r.)

Jednocześnie klimat regionu typowy dla obszaru nadmorskiego w Polsce cechuje się umiarkowaną wilgotnością powietrza i łagodnymi temperaturami, co sprawia, że Półwysp Helski jest pod tym względem atrakcyjnym miejscem wypoczynku latem, wczesną wiosną oraz jesienią (Skonka, 1990).

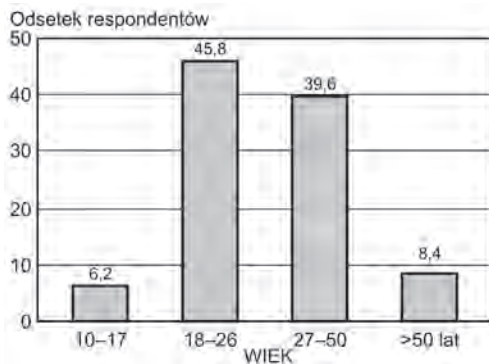
Na popularność Półwyspu Helskiego wśród osób uprawiających sporty wodne wpływa jego unikatowe położenie – atrakcje przyrodnicze, takie jak: szerokie, piaszczyste plaże, rozległe sosnowe lasy i specyficzny nadmorski mikroklimat (Gerstmannowa, 1995). Istotną rolę odgrywają również walory turystyczne obejmujące m.in. obiekty militarne (Drzewiecki i Kardas, 2009) oraz elementy kaszubskiego folkloru (Kuklik, 2010). Ponadto region oferuje specjalistyczne formy turystyki (m.in. turystykę przyrodniczą, nurkową czy religijną), a także inne atrakcje, jak choćby festiwale muzyki klasycznej czy widowiska historyczne, które umożliwiają tworzenie różnorodnej oferty turystycznej (Borkowski, 2019; Kuklik, 2010; Majdak, 2011).

2. Metodologiczne aspekty badań własnych

Zasadniczym celem przeprowadzonych badań było określenie preferencji oraz oczekiwań turystów uprawiających sporty wodne na Półwyspie Helskim. Analiza miała na celu rozpoznanie najważniejszych czynników wpływających na wybór tego regionu jako destynacji sportowo-rekreacyjnej, w tym rodzaju form preferowanych aktywności, oczekiwań dotyczących infrastruktury, jakości usług oraz warunków naturalnych sprzyjających uprawianiu sportów wodnych.

Badania wykonano, opierając się na metodzie sondażu diagnostycznego (technika ankietowa). Ankieta zawierała 15 pytań merytorycznych (8 bezpośrednio związanych z tematyką artykułu) oraz 3 pytania o charakterze metryczkowym.

W badaniu wzięło udział 225 osób: 90 kobiet i 135 mężczyzn. Strukturę wiekową ankietowanych osób pokazano na rysunku 2. Wynika z niej, że największą grupę stanowią respondenci w wieku 18–26 lat, co odpowiada 45,8% ogółu badanych. Drugą pod względem liczebności grupą są osoby w przedziale wiekowym 27–50 lat (39,6% ankietowanych). Mniejszy udział w badaniu mieli turyści w wieku 50 lat i więcej – 8,4%, a najmniej liczna była grupa w wieku 10–17 lat, której odsetek wyniósł 6,2%. Dane te wskazują, że większość ankietowanych to osoby młode (18–26 lat), co może oznaczać znaczne zainteresowanie sportami wodnymi w tej grupie wiekowej. Starsze przedziały wiekowe są reprezentowane w znacznie mniejszym stopniu.

Rysunek 2. Struktura wiekowa uczestników badania

Źródło: opracowanie własne

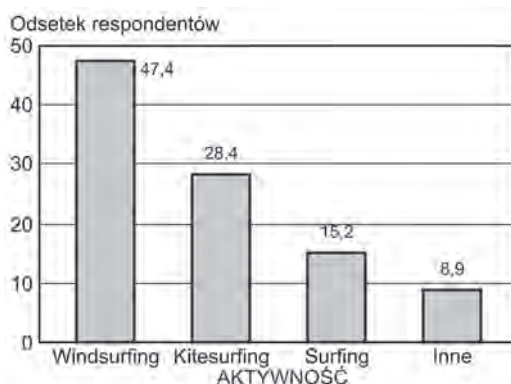
Ankiety udostępniano w styczniu 2024 r. poprzez internetowe fora miłośników sportów wodnych.

3. Preferencje i oczekiwania uprawiających sporty wodne na Półwyspie Helskim w świetle badań własnych

W niniejszym rozdziale zaprezentowane zostały wyniki badań ankietowych dotyczących preferencji i oczekiwań osób aktywnie uprawiających sporty wodne na Półwyspie Helskim.

3.1. Preferowane wodne formy aktywności sportowo-rekreacyjnej

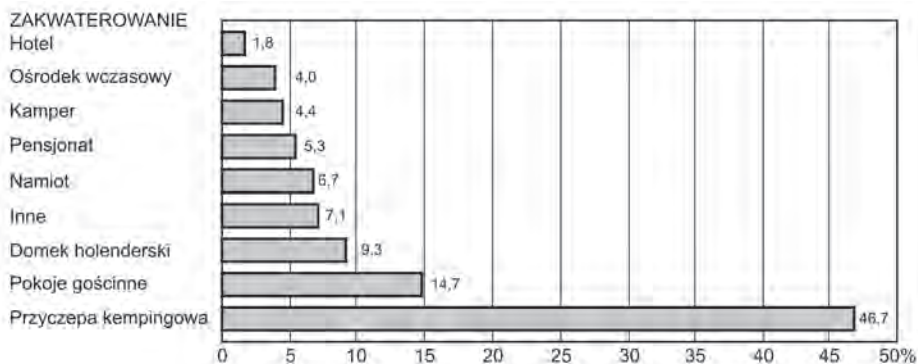
Rysunek 3 przedstawia najczęściej uprawiane formy aktywności na wodzie przez badanych turystów na Półwyspie Helskim. Największą popularnością cieszy się windsurfing, który wybrało 47,4% respondentów. Oznacza to, że niemal połowa osób preferuje ten sport, prawdopodobnie ze względu na dostępność sprzętu, łatwość nauki i jego atrakcyjność dla różnych grup wiekowych. Na drugim miejscu znajduje się kitesurfing, który wskazało 28,4% ankietowanych. Do uprawiania tego sportu potrzeba większych umiejętności i sprzyjających warunków wietrznych, ale w ostatnich latach zyskuje on na popularności, zwłaszcza wśród młodszych miłośników sportów wodnych. Surfing został wybrany przez 15,2% badanych. Jest to aktywność bardziej wymagająca pod względem warunków naturalnych (fale odpowiedniej wysokości i długości), co może tłumaczyć jego mniejszą popularność w porównaniu do windsurfingu lub kitesurfingu. Najmniejszy odsetek respondentów (8,9%) wskazał kategorię „inne”, co sugeruje, że wśród ankietowanych istnieje grupa osób, które preferują inne formy aktywności wodnej, takie jak: wakeboarding, paddleboarding czy żeglarstwo.

Rysunek 3. Dyscypliny sportów wodnych reprezentowane przez respondentów
Źródło: opracowanie własne

3.2. Najczęściej wybierane obiekty noclegowe

Najczęściej wskazywane przez ankietowanych obiekty noclegowe pokazuje rysunek 4. Na Półwyspie Helskim najchętniej wybieraną formą zakwaterowania jest przyczepa kempingowa – dla 46,7% respondentów. Jest to najpopularniejszy wybór, wyraźnie dominujący nad pozostałymi. Na drugim miejscu znajdują się pokoje gościnne, na które zdecydowało się 14,7% badanych. Domek holenderski zajął trzecie miejsce, z wynikiem 9,3%. Pozostałe rodzaje noclegu cieszą się mniejszym zainteresowaniem: inne – 7,1%, namiot – 6,7%, pensjonat – 5,3%, kamper – 4,4%, ośrodek wczasowy – 4,0%, hotel – 1,8%. Tradycyjne miejsca zakwaterowania, jak hotele czy ośrodki wczasowe, nie są zbyt popularne.

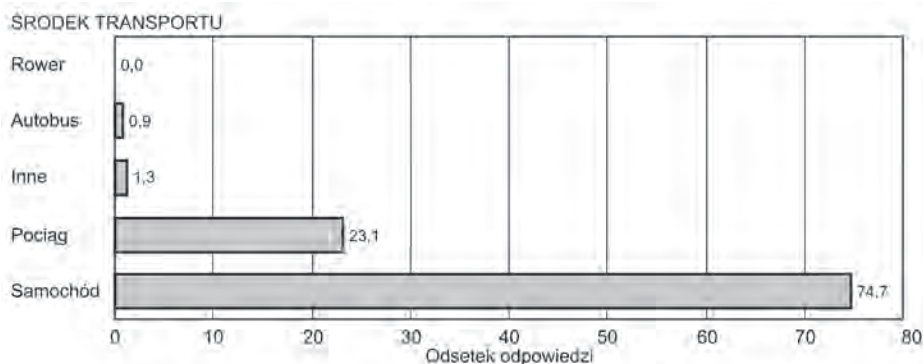

Rysunek 4. Preferowane przez respondentów obiekty noclegowe na Półwyspie Helskim
Źródło: opracowanie własne

3.3. Preferencje dotyczące środka transportu wykorzystywanego w celu dotarcia na Półwysep Helski

Na rysunku 5 przedstawiono preferencje dotyczące środków transportu wykorzystywanych przez badanych w celu dojazdu do miejsca wypoczynku na półwyspie. Wyniki pokazują, że głównym środkiem (74,7% wskazań) jest samochód. Na drugim miejscu znalazł się pociąg, który wybrało 23,1% respondentów. To znacznie niższy odsetek w porównaniu do samochodu, ale wciąż świadczy o istotnym udziale transportu kolejowego w podróżach na badanym obszarze. Pozostałe możliwości transportu mają marginalne znaczenie: inne środki transportu zostały wskazane przez 1,3% respondentów, sugerując niewielkie zainteresowanie

alternatywnymi opcjami podróżowania. Autobus wybiera tylko 0,9% ankietowanych, co wskazuje na bardzo małą popularność komunikacji autobusowej. Rower nie był wspomniany jako środek transportu przez żadnego respondenta; nie jest on traktowany jako sposób dotarcia do celu podróży na Półwyspie Helskim.

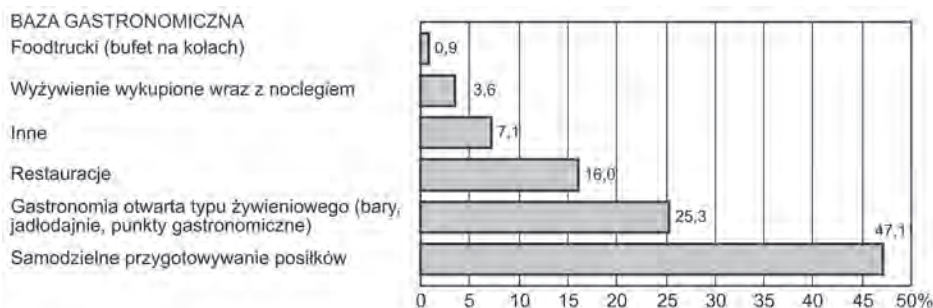
Rysunek 5. Najczęściej wybierany środek transportu w celu dojazdu na miejsce wypoczynku na Półwyspie Helskim

Źródło: opracowanie własne

3.4. Wykorzystanie bazy gastronomicznej przez badanych turystów

Rysunek 6 (s. 110) prezentuje preferowane wśród badanych formy żywienia. Uzyskane dane pokazują, że największa grupa respondentów (47,1%) wybiera samodzielne przygotowywanie posiłków. Oznacza to, że znaczna część turystów stawia na niezależność w kwestii stołowania się, co może być związane z oszczędnością lub specyficznymi preferencjami żywieniowymi. Na drugim miejscu znalazło się spożywanie posiłków w tańszych lokalach, zadeklarowane przez 25,3% badanych. Może to potwierdzać zainteresowanie, którym cieszy się lokalna gastronomia, ale nie jest to dominująca praktyka turystów. Jadanie posiłków w restauracjach wskazuje 16,0% ankietowanych, co świadczy o małej popularności takich miejsc wobec samodzielnego gotowania czy korzystania z tańszych lokali gastronomicznych. Kategoria „inne” dotyczy 7,1% respondentów – ten wynik sugeruje, że istnieją także mniej typowe sposoby organizowania żywienia przez turystów. Jadanie posiłków wykupionych wraz z noclegiem zaznaczyło jedynie 3,6% ankietowanych – opcja pełnego wyżywienia w hotelach i pensjonatach nie jest więc powszechna

na Półwyspie Helskim. Najmniejszą popularnością cieszą się tam food trucki – jedynie 0,9% respondentów wskazało je jako preferowaną formę żywienia. Może to wynikać z ograniczonej dostępności takich punktów na badanym obszarze lub braku zainteresowania tego rodzaju jedzeniem.

Rysunek 6. Preferowana wśród respondentów organizacja żywienia na Półwyspie Helskim

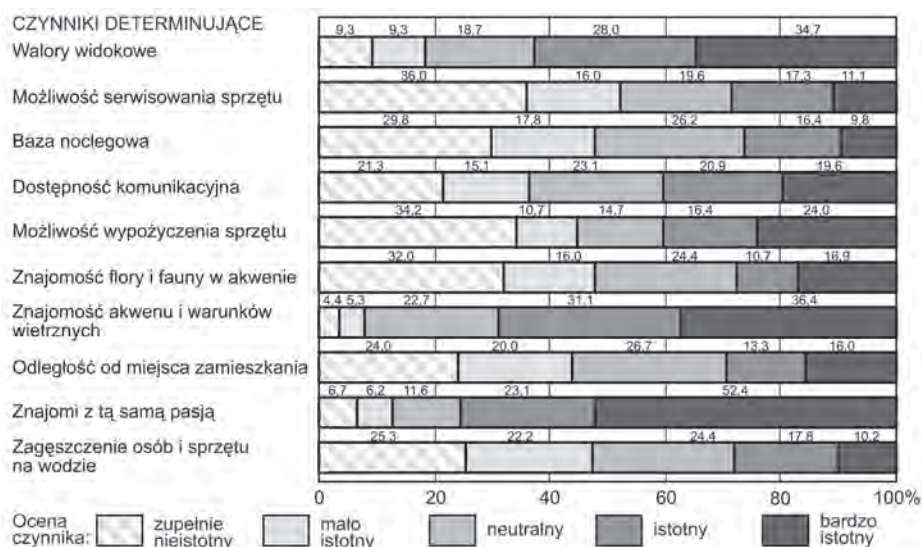
Źródło: opracowanie własne

3.5. Czynniki determinujące wybór Półwyspu Helskiego jako ośrodka sportów wodnych

Czynniki determinujące wybór omawianego regionu jako ośrodka sportów wodnych ukazuje rysunek 7 i są one oceniane przez respondentów w skali od 1 do 5, według której 1 oznacza czynnik *zupełnie nieistotny*, 2 – *mało istotny*, 3 – *neutralny*, 4 – *istotny*, 5 – *bardzo istotny*.

Pierwszy z analizowanych czynników stanowią walory widokowe (krajobrazowe), które okazały się istotnym warunkiem wyboru Półwyspu Helskiego dla znacznej części ankietowanych – 53,3% z nich oceniło je na 4 lub 5. Świadczy to o dużym znaczeniu atrakcyjności krajobrazowej Półwyspu Helskiego dla osób uprawiających sporty wodne. Można przypuszczać, że estetyka otoczenia ma wpływ na wybór lokalizacji. Tylko 18,6% uczestników badania uznało ten czynnik za zupełnie nieistotny lub mało istotny (oceny 1 i 2), co pozwala przypuszczać, że dla pewnej grupy respondentów liczą się inne, bardziej praktyczne aspekty.

Interesującym czynnikiem jest znajomość flory i fauny wodnej, którą 32% ankietowanych uznało za zupełnie nieistotną (ocena 1), a jedynie 27,6% za istotną lub bardzo istotną (łącznie oceny 4 i 5). To wskazuje, że dla większości osób kwestie przyrodnicze wód wokół Półwyspu Helskiego nie są decydujące przy wyborze lokalizacji do uprawiania sportów wodnych, choć dla niektórych miłośników przyrody mogą stanowić dodatkową atrakcję.

Rysunek 7. Czynniki determinujące wybór Półwyspu Helskiego jako ośrodka sportów wodnych
 Źródło: opracowanie własne

Kolejny warunek, który uznano za ważny przy wyborze tego regionu na miejsce wypoczynku, to znajomość akwenu i warunków wietrznych, co okazało się jednym z głównych czynników – 67,5% respondentów przyznało jej oceny 4 i 5. Potwierdza to, że uprawiający sporty wodne zwracają uwagę na lokalne warunki pogodowe, takie jak siła wiatru oraz charakter akwenu, z którego korzystają.

Zagęszczenie osób i sprzętu wodnego w akwenu nie okazało się istotnym czynnikiem wyboru tego regionu na wypoczynek dla większości badanych – niemal połowa (47,5%) oceniła to jako zupełnie nieistotne lub mało istotne. Z kolei 28% respondentów przyznało mu większe znaczenie (oceny 4 i 5), co może oznaczać, że umiarkowany tłok na wodzie nie zniechęca większości osób do wyboru tej lokalizacji.

Bardzo istotnym aspektem dla respondentów jest możliwość wypoczynku na Półwyspie Helskim ze znajomymi, którzy mają taką samą pasję. Tej kategorii 52,4% ankietowanych przyznało ocenę 5, co oznacza, że dla większości osób dzielenie doświadczeń z innymi miłośnikami sportów wodnych jest kluczowym czynnikiem – podkreśla to społeczny charakter uprawiania tego rodzaju aktywności. Tylko 6,7% osób uznało ten aspekt za zupełnie nieistotny.

Również możliwość wypożyczenia sprzętu ma duże znaczenie (oceny 4 i 5) dla 40,4% respondentów. Można zatem przypuszczać, że dostępność na miejscu sprzętu do uprawiania sportów wodnych przyciąga osoby nieposiadające własnego wyposażenia, jednak dla 34,2% ankietowanych jest to czynnik zupełnie nieistotny.

Kolejnym warunkiem wyboru przez ankietowanych helskiego ośrodka sportów wodnych jest możliwość serwisowania sprzętu, co zostało ocenione jako zupełnie nieistotne przez 36% osób. Zaledwie 28,4% respondentów przyznało dostępności serwisu wysokie noty (oceny 4 i 5).

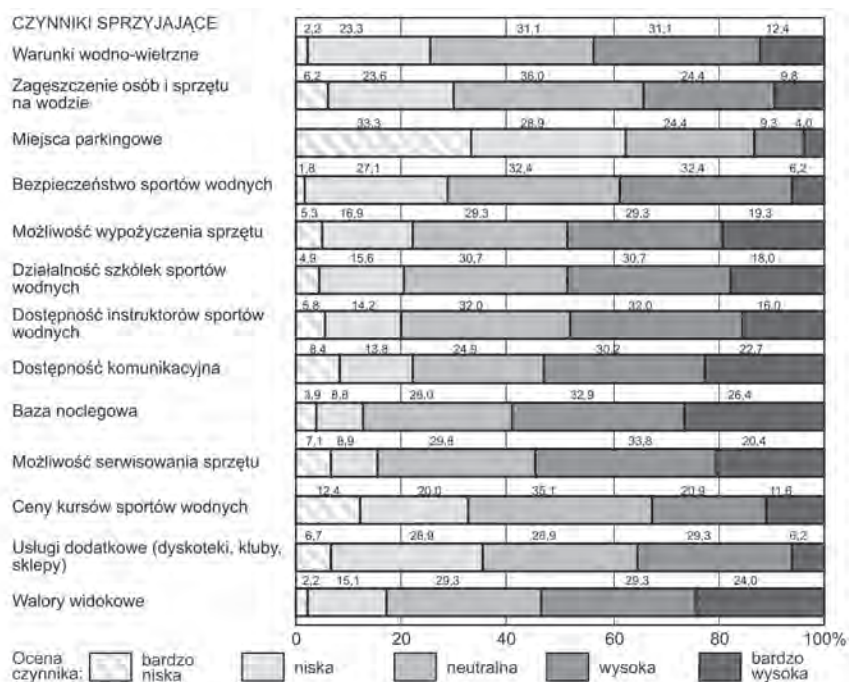
W przypadku czynnika dotyczącego oceny bazy noclegowej 29,8% badanych wskazało, że jest to dla nich zupełnie nieistotny aspekt. Może to sugerować, że osoby te korzystają z własnych pojazdów z funkcją noclegową, takich jak przyczepy kempingowe lub kampery. Jednocześnie 26,2% respondentów oceniło bazę noclegową jako umiarkowanie ważną (ocena 3). Oceny 4 i 5 (czynnik istotny i bardzo istotny) wskazało łącznie 26,2% badanych.

Z kolei dostępność komunikacyjna została uznana za ważny i bardzo ważny (oceny 4 i 5) czynnik wyboru regionu przez 40,5% badanych, co wskazuje, że dla części osób łatwość dojazdu ma duże znaczenie. Natomiast dla 36,4% respondentów czynnik ten był zupełnie nieistotny lub mało istotny (oceny 1 i 2). Może to wynikać z faktu, że półwysep jest popularną destynacją i większość osób jest przyzwyczajona do podróżowania pomimo sezonowego zatłoczenia i niewystarczającej infrastruktury drogowej.

Ostatni czynnik determinujący wybór Półwyspu Helskiego jako ośrodka sportów wodnych, który wzięto pod uwagę, to odległość destynacji od miejsca zamieszkania. Ten aspekt został uznany za mało istotny lub zupełnie nieistotny przez 44% ankietowanych, co sugeruje, że większość osób jest skłonna pokonać dłuższe dystanse, aby skorzystać z walorów oferowanych przez Półwysep Helski. Dla 29,3% badanych turystów był to czynnik istotny i bardzo istotny (oceny 4 i 5). Na podstawie uzyskanych danych można wyciągnąć wniosek, że odległość miejsca zamieszkania od celu wypoczynku nie jest decydującym elementem w planowaniu wyjazdu.

3.6. Ocena czynników sprzyjających uprawianiu sportów wodnych

Na rysunku 8 zaprezentowano ocenę dokonaną przez badanych turystów różnych czynników sprzyjających uprawianiu sportów wodnych w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę *bardzo niską*, 2 – *niską*, 3 – *neutralną*, 4 – *wysoką*, 5 – *bardzo wysoką*.

Rysunek 8. Ocena czynników związanych z uprawianiem sportów wodnych na Półwyspie Helskim według respondentów

Źródło: opracowanie własne

Pierwszy z analizowanych czynników, czyli warunki wodno-wietrzne, uzyskał 43,5% ocen pozytywnych (odpowiednio: 31,1% ocen wysokich i 12,4% ocen bardzo wysokich). Oceny neutralne stanowiły 31,1%, natomiast niskie i bardzo niskie to odpowiednio: 23,3% i 2,2%, co sugeruje, że choć warunki naturalne są generalnie oceniane dobrze, istnieje też grupa użytkowników, która dostrzega pewne ograniczenia.

Drugim analizowanym czynnikiem było zagęszczenie osób i sprzętu na wodzie. W tym przypadku dominowały oceny neutralne (36,0%), zaś 23,6% respondentów wskazało ocenę niską, 6,2% bardzo niską. Z kolei 24,4% badanych oceniło ten czynnik wysoko, a 9,8% bardzo wysoko.

Ankietowani również krytycznie określili dostępność miejsc parkingowych: 33,3% uczestników badania oceniło ten czynnik jako bardzo niski, a kolejne 28,9% jako niski. Oceny neutralne dało 24,4% respondentów, natomiast wysokie i bardzo wysokie odpowiednio: 9,3% i 4,0%. Wyniki te wskazują na poważny deficyt infrastruktury parkingowej, co może stanowić barierę dla turystów.

W przypadku bezpieczeństwa sportów wodnych wyniki były znacznie bardziej optymistyczne – 32,4% respondentów oceniło ten aspekt wysoko, a 6,2% bardzo wysoko. Oceny neutralne wyniosły 32,4%, a niskie i bardzo niskie odpowiednio: 27,1% i 1,8%. Choć większość respondentów czuje się bezpiecznie, istnieje też grupa, która dostrzega potrzebę poprawy w tym zakresie.

Możliwość wypożyczenia sprzętu została oceniona pozytywnie – 29,3% respondentów przyznało ocenę wysoką, a 19,3% bardzo wysoką. Oceny neutralne pojawiły się w 29,3% odpowiedzi, a niskie i bardzo niskie w 16,9% i 5,3%. Pokazuje to, że oferta sprzętowa jest ogólnie dostępna, choć wymaga pewnych usprawnień.

Działalność szkółek sportów wodnych uzyskała ocenę bardzo wysoką na poziomie 18% i wysoką na poziomie 30,7%. Oceny neutralne stanowiły 30,7%, a negatywne odpowiednio 15,6% (niskie) i 4,9% (bardzo niskie).

Dostępność instruktorów uzyskała 32,0% ocen wysokich i 16,0% bardzo wysokich. Oceny neutralne wyniosły 32%, a negatywne 14,2% (niskie) i 5,8% (bardzo niskie). Wskazuje to na bardzo dobrą jakość i dostępność kadry szkoleniowej.

Dostępność komunikacyjna została oceniona bardzo wysoko przez 22,7% respondentów i wysoko przez 30,2%. Oceny neutralne wyniosły 24,9%, a niskie i bardzo niskie oceny wskazało odpowiednio 13,8% i 8,4% badanych. Wyniki sugerują, że dotarcie na Półwysep Helski nie stanowi większego problemu dla większości odwiedzających.

Baza noclegowa została oceniona jako bardzo dobra przez 26,4% badanych i jako dobra przez 32,9% respondentów. Oceny neutralne wskazało 28% osób, natomiast niskie i bardzo niskie – 8,8% i 3,9%. Świadczy to o dużej dostępności i dobrej jakości zakwaterowania w regionie.

Możliwość serwisowania sprzętu uzyskała 33,8% ocen wysokich i 20,4% bardzo wysokich, co łącznie daje 54,2% ocen pozytywnych. Oceny neutralne to 29,8%, a niskie i bardzo niskie odpowiednio: 8,9% i 7,1%. Dane te wskazują na stosunkowo dobrą dostępność serwisów sprzętowych w regionie.

Ceny kursów sportów wodnych uzyskały 11,6% ocen bardzo wysokich i 20,9% ocen wysokich. Oceny neutralne stanowiły 35,1% odpowiedzi, a negatywne odpowiednio 20% (niskie) i 12,4% (bardzo niskie). Oznacza to, że ceny są dla większości osób akceptowalne, choć część uważa je za zbyt wysokie.

Usługi dodatkowe, takie jak: dyskoteki, kluby czy sklepy, zostały ocenione wysoko przez 29,3% osób, a bardzo wysoko przez 6,2%. Oceny

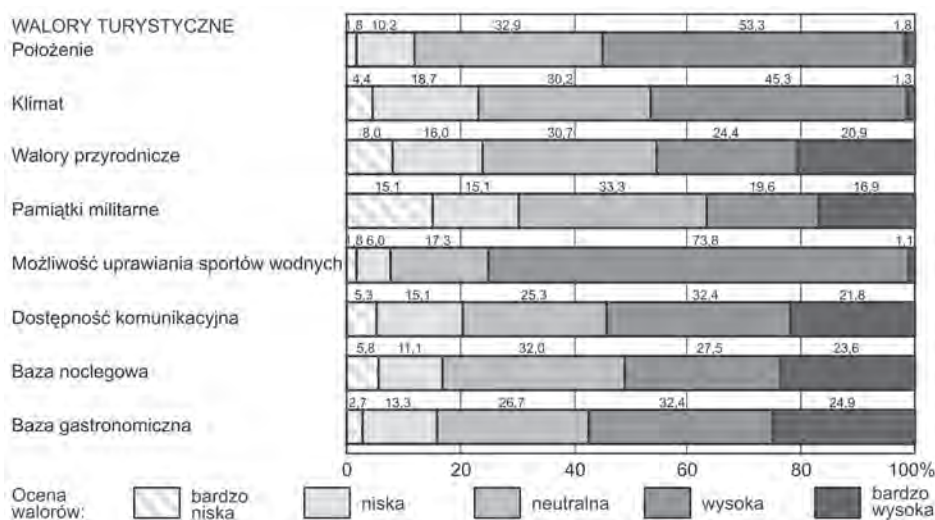
neutralne wyniosły 28,9%, a niskie i bardzo niskie odpowiednio: 28,9% i 6,7%. Pokazuje to, że oferta rozrywkowo-handlowa jest zauważalna, choć nie zawsze satysfakcjonująca.

Ostatni badany czynnik odnosił się do walorów widokowych regionu. Respondenci ocenili ten aspekt bardzo wysoko (24%) i wysoko (29,3%), co daje łącznie 53,3% pozytywnych ocen. Oceny neutralne stanowiły 29,3%, a niskie i bardzo niskie tylko 15,1% i 2,2%.

Podsumowując, większość czynników została oceniona pozytywnie, przy czym najlepsze wyniki uzyskały: dostępność instruktorów, warunki wodno-wietrzne, walory widokowe i baza noclegowa. Z kolei najniżej oceniono infrastrukturę parkingową oraz zagęszczenie osób i sprzętu na wodzie, co wskazuje na potrzebę dalszych działań usprawniających w tych obszarach.

3.7. Ocena poziomu atrakcyjności wybranych walorów turystycznych i infrastruktury

Rysunek 9 ukazuje przyznane oceny poziomu atrakcyjności wybranych walorów turystycznych przez badanych turystów wypoczywających na Półwyspie Helskim. Skala ocen wynosi od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę *bardzo niską*, 2 – *niską*, 3 – *neutralną*, 4 – *wysoką*, 5 – *bardzo wysoką*.

Rysunek 9. Ocena poziomu atrakcyjności wybranych walorów turystycznych na Półwyspie Helskim

Źródło: opracowanie własne

Wśród walorów turystycznych Półwyspu Helskiego najwyżej ocenione zostało położenie. Aż 53,3% respondentów wskazało ocenę wysoką, a 1,8% bardzo wysoką, co łącznie daje 55,1% pozytywnych odpowiedzi. Oceny neutralne wyniosły 32,9%, natomiast niskie – 10,2%, a bardzo niskie – jedynie 1,8%.

Klimat uzyskał 45,3% ocen wysokich oraz 1,3% bardzo wysokich, co również daje ponad połowę pozytywnych ocen (46,6%). Neutralnie oceniło go 30,7% badanych, podczas gdy niską i bardzo niską ocenę przyznało odpowiednio 18,7% i 4,4% respondentów.

Walory przyrodnicze zostały ocenione dobrze i bardzo dobrze – 24,4% respondentów przyznało ocenę 4, a 20,9% ocenę 5. Oceny neutralne stanowiły 30,7%, niskie – 16,0%, a bardzo niskie – 8,0%.

Pamiętki militarne uzyskały 33,3% wskazań neutralnych, natomiast pozytywnych – wysokich i bardzo wysokich – było 19,6% i 16,6%. Jednocześnie 15,1% respondentów przyznało ocenę niską, a kolejnych 15,1% – bardzo niską, co wskazuje na podzielone opinie w tej kwestii.

Możliwość uprawiania sportów wodnych została zdecydowanie najlepiej oceniona spośród wszystkich analizowanych walorów. Aż 73,8% badanych oceniło ją jako wysoką, a 1,1% jako bardzo wysoką – łącznie 74,9% wskazań. Oceny neutralne wyniosły 17,3%, a niskie i bardzo niskie – jedynie 6,0% i 1,8%.

Dostępność komunikacyjna uzyskała 32,4% ocen wysokich i 21,8% bardzo wysokich, co daje łącznie 54,2% ocen pozytywnych. Oceny neutralne stanowiły 25,3%, natomiast niskie i bardzo niskie – odpowiednio 15,1% i 5,3%.

Baza noclegowa została oceniona jako dobra przez 27,5% respondentów i jako bardzo dobra przez 23,6%, co łącznie daje 51,1%. Oceny neutralne wyniosły 32,0%, natomiast niskie i bardzo niskie – 11,1% i 5,8%.

Baza gastronomiczna uzyskała 32,4% ocen wysokich i 24,9% bardzo wysokich – razem 57,3%. Oceny neutralne stanowiły 26,7%, a niskie i bardzo niskie – odpowiednio 13,3% i 2,7%.

Podsumowując, najlepiej ocenione zostały możliwość uprawiania sportów wodnych, położenie, klimat oraz baza gastronomiczna. Z kolei najmniej wypadły pamiętki militarne i walory przyrodnicze, choć również w tych przypadkach widoczne są wyraźne grupy respondentów, które oceniają je pozytywnie.

4. Podsumowanie

Półwysep Helski jest jednym z głównych ośrodków sportów wodnych w Polsce, co wynika z jego unikatowych uwarunkowań geograficznych, klimatycznych oraz hydrograficznych. Jego położenie pomiędzy

Morzem Bałtyckim a Zatoką Pucką stwarza dogodne warunki do uprawiania różnorodnych form aktywności wodnych, dostosowanych do zainteresowań osób na różnym poziomie zaawansowania.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że największą popularnością cieszą się windsurfing oraz kitesurfing, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu sportami wymagającymi dobrych warunków wietrznych. Jednocześnie infrastruktura regionu, obejmująca liczne wypożyczalnie sprzętu oraz szkoły sportów wodnych, spełnia oczekiwania turystów, choć dalszy jej rozwój mógłby jeszcze bardziej wpłynąć na atrakcyjność Półwyspu Helskiego.

Badania wykazały, że turystyka sportów wodnych na Półwyspie Helskim ma przede wszystkim charakter budżetowy. Najpopularniejszą formą zakwaterowania są przyczepy kempingowe i domki holenderskie, wskazujące na silne związanie turystów z caravaningiem. Ponadto respondenci preferują samodzielne przygotowywanie posiłków, na co wpływać mogą oszczędność lub indywidualne preferencje żywieniowe.

Podstawowym środkiem transportu wybieranym przez turystów przybywających na Półwysp Helski jest samochód, co podkreśla znaczenie infrastruktury drogowej w regionie. Pomimo sezonowego zatłoczenia stosunkowo mała popularność komunikacji zbiorowej wskazuje na potrzebę jej dalszego usprawniania.

Wybór Półwyspu Helskiego jako destynacji sportów wodnych determinowany jest przede wszystkim atrakcyjnością krajobrazową, znajomością akwenu i warunków wietrznych oraz możliwością uprawiania sportów wodnych w towarzystwie osób o podobnych zainteresowaniach. Natomiast inne czynniki, takie jak: odległość od miejsca zamieszkania, rozbudowana baza noclegowa czy serwis sprzętu, nie odgrywają kluczowej roli przy wyborze tej lokalizacji.

Podsumowując, Półwysp Helski to atrakcyjny region dla miłośników sportów wodnych, zwłaszcza windsurfingu i kitesurfingu. Choć obecna infrastruktura odpowiada na wiele potrzeb turystów, dalsze inwestycje w rozwój zaplecza noclegowego, gastronomicznego oraz transportowego mogłyby dodatkowo wpłynąć na zwiększenie atrakcyjności regionu.

Bibliografia

Augustyna prognozuje. Zatoka Pucka i okolice. (b.r.). *Średnie wieloletnie dane klimatyczne dla Półwyspu Helskiego od stycznia 1996 do grudnia 2011 r.* Pobrano 14 marca 2025 r. z: <https://www.augustyna.pl/prognozy/klimat.php>

- Borkowski, R. (2019). Wyzwania i zagrożenia dla turystyki na Półwyspie Helskim w XXI wieku. *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*, (2), 129–145. <https://doi.org/10.34697/2451-0718-btip-2019-2-007>
- Drzewiecki, A., Kardas, M. (red.). (2009). *Półwysep Helski. Historia orężem pisana*. Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Gerstmannowa, E. (red.). (1995). *Półwysep Helski – przyrodnicze podstawy rozwoju*. Wydawnictwo Instytutu Ochrony Środowiska.
- Kuklik, M. (2010). *Tryptyk helski. Cz. 1: Do roku 1920*. Maszoperia Literacka.
- Majdak, P. (2011). Czynniki kształtujące przestrzeń obszarów turystycznych w świetle koncepcji rozwoju zrównoważonego na przykładzie Półwyspu Helskiego. W: M. Durydiwka i K. Duda-Gromada (red.), *Przestrzeń turystyczna. Czynniki, różnorodność, zmiany* (s. 303–309). WEMA Wydawnictwo-Poligrafia.
- Majdak, P. (2012). Rowerem przez Półwysep Helski. Uwarunkowania – projekty – efekty. W: J. Śledzińska i B. Włodarczyk (red.), *Turystyka rowerowa w zjednoczonej Europie* (s. 111–120). Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze „Kraj”.
- Skonka, C. (1990). *7 dni na Mierzei Helkiej. Przewodnik turystyczny*. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze „Kraj”.
- Struck, R. (2018). *Półwysep Helski od A do Z* (wyd. 3). Region.
- Weather Spark. (b.r.). *Całoroczny klimat i średnie warunki pogodowe w Hel Polska*. Pobrano 14 marca 2025 r. z: <https://pl.weatherspark.com/y/84132/%C5%9Arednie-warunki-pogodowe-w:-Hel-Polska-w-ci%C4%85gu-roku>

PÓŁWYSEP HELSKI JAKO OŚRODEK SPORTÓW WODNYCH W ŚWIETLE PREFERENCJI I OCZEKIWAŃ TURYSTÓW

Abstrakt: Prezentowane w artykule rozważania ogniskują się wokół zagadnień związanych z preferencjami i oczekiwaniami turystów uprawiających sporty wodne na obszarze Półwyspu Helskiego. W pierwszej części artykułu przedstawiono ramową charakterystykę walorów Półwyspu Helskiego istotnych z punktu widzenia uprawiania sportów wodnych. Następnie zaprezentowano wyniki ankietowych badań własnych przeprowadzonych wśród turystów aktywnie korzystających z oferty sportów wodnych na omawianym obszarze. Wykonane analizy miały na celu rozpoznanie kluczowych czynników wpływających na wybór tego regionu jako ośrodka sportów wodnych, rodzaju preferowanych aktywności, oczekiwań dotyczących infrastruktury, jakości usług oraz warunków naturalnych sprzyjających uprawianiu sportów wodnych. W końcowej części opracowania znajduje się podsumowanie wyników badań, prezentujące kluczowe wnioski dotyczące postrzegania walorów turystycznych Półwyspu Helskiego przez osoby uprawiające sporty wodne. Na tej podstawie sformułowano także rekomendacje dotyczące przyszłych działań mogących przyczynić się do dalszego rozwoju oferty turystycznej.

Słowa kluczowe: Półwysep Helski, sporty wodne, turystyka, oczekiwania

THE HEL PENINSULA AS A WATER SPORTS CENTER:
TOURIST PREFERENCES AND EXPECTATIONS

Abstract: The considerations presented in the article focus on issues related to the preferences and expectations of tourists practicing water sports on the Hel Peninsula in relation to various groups of tourism assets such as natural conditions, infrastructure or availability of services. The aim of the work is to identify the key factors influencing the attractiveness of the region, taking into account the perspectives of those actively using its water potential. The first part of the article presents a framework description of the assets of the Hel Peninsula, important from the point of view of practicing water sports. Then, the results of a survey conducted among tourists actively using the offer of water sports there are presented. The analyses conducted aim to identify the key factors influencing the choice of this region as a sports and recreation destination, the types of preferred activities, expectations regarding infrastructure, the quality of services and the natural conditions conducive to practicing water sports. The final part presents a summary of the research results, indicating key conclusions regarding perceptions of the tourism assets of the Hel Peninsula by those practicing water sports. On this basis, recommendations were formulated regarding future action that could contribute to the further development of the tourism offer.

Keywords: Hel Peninsula, water sports, tourism, expectations